

Samenvatting gesprekken fysiotherapeuten contractering

Juni 2021

Inleiding

De NZa heeft gesproken met zeven van de acht fysiotherapeuten die een klacht over de NZa hebben ingediend bij de ombudsman. De gesprekken hadden als doel om de achtergrond van de klacht te horen en uitleg te geven over de rol van de NZa bij contractering. De inhoud van de gesprekken was veelal gelijk aan elkaar en ook in lijn met eerdere meldingen en gesprekken van de NZa met fysiotherapeuten over contractering.

Opgehaalde informatie	Reactie NZa
<p>De tarieven worden te laag gevonden en niet in lijn met het kostenonderzoek dat door de branche is uitgevoerd. Fysiotherapeuten worden door zorgverzekeraars gedwongen om onder de kostprijs te werken. Fysiotherapeuten moeten veel overwerken om voldoende omzet te kunnen genereren en ze moeten de duur van een consult kort houden zodat ze meer consulten kunnen uitvoeren om voldoende inkomsten te krijgen.</p> <p>Daarnaast geven de fysiotherapeuten aan dat de aanvullende zorgverzekering wordt uitgekleeft. Er worden steeds minder behandelingen vergoed en de vergoeding bij ongecontracteerde zorg wordt steeds lager.</p>	<p>De NZa ziet niet toe op de hoogte van de tarieven die zorgverzekeraars bieden voor fysiotherapie. Er zijn namelijk vrije tarieven in de paramedische zorg. De NZa kan alleen op basis van een aanwijzing van de minister van VWS maximum- of minimumtarieven invoeren. De NZa verwacht niet dat de minister een dergelijke aanwijzing aan de NZa zal geven.</p> <p>Zorgverzekeraars zien dat consumenten een aanvullende verzekering kiezen die aansluit bij hun verwachte zorggebruik. Hierdoor werden aanvullende verzekeringen duurder. Als gevolg daarvan hebben zorgverzekeraars de dekking aangepast. Zorgverzekeraars mogen zelf bepalen wat zij wel en niet vergoeden vanuit de aanvullende verzekering. Aanvullend verzekerde zorg valt niet onder zorgplicht van zorgverzekeraars. De NZa houdt daar dan ook geen toezicht op.</p>
<p>De zorgverzekeraars reageren niet op tegenvoorstellen van fysiotherapeuten op het contract. Ze krijgen dan altijd een standaardreactie dat onderhandeling niet mogelijk is. Volgens de fysiotherapeuten toont dit aan dat er geen sprake is van marktwerking.</p> <p>Fysiotherapeuten voelen zich gedwongen om het contract te tekenen, anders krijgt de patiënt een lagere vergoeding en gaat die wellicht naar een concurrent. Er ligt teveel macht bij de zorgverzekeraar, vinden de zorgaanbieders, het is 'tekenen bij het kruisje'.</p> <p>De fysiotherapeuten verwachten dat de NZa, als marktmeester in de zorg, het misbruik van marktpositie door zorgverzekeraars doet stoppen en zal ingrijpen.</p>	<p>De NZa ziet toe op de zorgplicht: er moet voor de basisverzekerde zorg voldoende kwalitatief goede zorg zijn ingekocht. De NZa heeft geen signalen ontvangen dat fysiotherapie onvoldoende toegankelijk is. Als dat wel het geval is kunnen we als NZa ingrijpen. Zorgverzekeraars hoeven om aan hun zorgplicht te voldoen niet met alle fysiotherapeuten een contract te sluiten.</p> <p>Daarnaast zien we toe op het proces van contracteren. De NZa kan optreden als de zorgverzekeraar het inkoopbeleid niet voor 1 april publiceert, de zorgverzekeraar onvoldoende bereikbaar is tijdens het zorginkoopproces, of als de zorgverzekeraar niet tijdig reageert op vragen. De zorgverzekeraar is op basis van deze regeling niet verplicht om te onderhandelen met iedere zorgaanbieder. We hebben zorgverzekeraars wel geadviseerd om inspraak en afstemming met paramedici te organiseren.</p> <p>De NZa onderzoekt of zij nadere eisen kan stellen aan de transparantie van tarieven in de paramedische zorg. Wellicht kan transparantie over de opbouw of totstandkoming van het tarief bijdragen aan een beter contracteerproces. Het is echter nog te vroeg om aan te kunnen geven wat de uitkomsten van het onderzoek zijn en welke eventuele vervolgstappen worden genomen.</p>

<p>Fysiotherapeuten kunnen zorg uit de tweedelij opvangen en daarmee kosten besparen, maar zorgverzekeraars sturen daar in hun ogen te weinig op. De budgetten in de tweede lijn blijven groot, terwijl het tarief voor de fysiotherapeut niet stijgt.</p>	<p>De NZa is er natuurlijk voorstander van als er zorg van de tweedelij naar de eerstelij verplaatst kan worden, maar het is aan de fysiotherapeuten om dat aan te tonen en daarover afspraken te maken met zorgverzekeraars.</p>
<p>Fysiotherapeuten mogen niet samen met andere praktijken onderhandelen met zorgverzekeraars, de branchevereniging mag dat ook niet omdat dat mogelijk wordt gezien als kartelvorming. Tegelijkertijd vermoeden ze wel dat zorgverzekeraars onderling de inkoop-prijs afstemmen, en dat dit door de vingers wordt gezien door NZa en ACM.</p>	<p>Fysiotherapeuten kunnen naar onze mening meer samenwerken en zich beter organiseren in de regio zodat zij een betere gesprekspartner voor de zorgverzekeraar kunnen zijn. Fysiotherapeuten kunnen dan wel degelijk in gesprek met zorgverzekeraars. Ze mogen onderling geen afspraken over het tarief maken. Hetzelfde geldt voor de branchevereniging. Zorgverzekeraars kunnen niet met iedere individuele fysiotherapeut in gesprek gaan, daarvoor zijn er simpelweg teveel.</p> <p>De mededingingswet stelt regels ten aanzien van kartelvorming en misbruik van economische machtspositie door ondernemingen (ook zorgverzekeraars en zorgaanbieders). De NZa houdt geen toezicht op de mededingingswet. Dit doet de Autoriteit Consument en Markt (ACM).</p>
<p>Zorgverzekeraars stellen verschillende eisen in het contract, en hanteren ook verschillende registraties. Fysiotherapeuten vinden het lastig om daar overzicht over te krijgen en het is duur om aan alle eisen te voldoen (bijvoorbeeld software en keurmerken).</p>	<p>Iedere zorgverzekeraar mag zelf bepalen welke eisen hij stelt in het contract. Op die manier kunnen zorgverzekeraars ervoor zorgen dat de contractafspraken passen bij hun beleid en daarin onderscheidend zijn ten opzichte van andere zorgverzekeraars. Aan de andere kant zouden de verschillende eisen in contracten tot meer administratieve lasten kunnen leiden. In het verleden hebben wij zorgverzekeraars geadviseerd om bij het ontwikkelen van instrumenten voor het meten van kwaliteit, patiënttevredenheid en doelmatigheid ervoor te zorgen dat deze door alle zorgverzekeraars op eenzelfde wijze worden gehanteerd.</p> <p>Wellicht zou de branchevereniging een rol kunnen spelen in het inzichtelijk maken van de eisen van de verschillende verzekeraars of met zorgverzekeraars in gesprek kunnen gaan over uniformering van contracteisen.</p>
<p>De fysiotherapeuten geven aan dat ze niet weten bij wie ze terecht kunnen met klachten over contractering en dat ze vooral op zoek zijn naar een partij die voor ze op kan komen richting zorgverzekeraars.</p>	<p>Om zorgaanbieders te helpen met geschillen tijdens het contracteerproces is het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) in het leven geroepen als 'geschilleninstantie voor geschillenoplossing- en beslechting zorgcontractering'. Het NAI kan helpen d.m.v. mediation, bindend advies en arbitrage.</p>
<p>Twee fysiotherapeuten hebben aangegeven dat zij graag innovatieve / preventieve zorg willen leveren, maar daarbij tegen knelpunten aanlopen, bijvoorbeeld in de bekostiging, of in de samenwerking met de zorgverzekeraar.</p>	<p>Wat betreft innovatie / preventie hebben we aangegeven dat zorgaanbieders altijd met vragen bij ons terecht kunnen zodat we kunnen meedenken over het zoeken naar mogelijkheden binnen de huidige bekostiging. We hebben deze fysiotherapeuten gewezen op onze 'wegwijzer innovatie en preventie in de eerstelijnszorg'.</p>